

Barnets bästa

vid återvändande

Länsstyrelsen
Jämtlands län

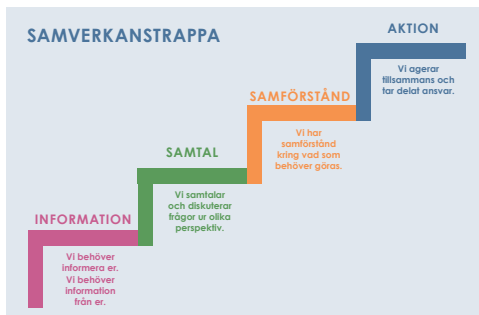

Information, samtal och samverkan - för barnets bästa

Barnets bästa vid återvändande (2017-2020) är ett projekt i samarbete mellan Strömsunds kommun, Migrationsverket och Länsstyrelsen Jämtland. Projektet drivs med stöd från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Projektets verksamhet ska för barnets bästa under asyl och återvändande stödja kommuner och organisationer runt om i landet i att utveckla och upprätthålla rutiner, arbetssätt och modeller för samverkan.

För att kunna förbättra situationen för ensamkommande barn som förväntas återvända, måste vi genomföra insatser som stärker de aktörer och de yrkesgrupper som är direkt involverade i arbetet med att stödja barnen i deras återvändandeprocess.

Alla vuxna runt barnet måste förhålla sig till Migrationsverkets beslut. Vi utgår ifrån att alla aktörer arbetar utifrån vad de anser är barnets bästa. Dock kan olika uppfattningar om vad barnets bästa är, leda till att insatser som görs - eller inte görs - varierar eller ibland går stick i stäv med varandra. För att skapa trygghet och tillit behöver vuxna runt barnet ge tydliga signaler om vad som gäller när det handlar om exempelvis roller och ansvar eller lagar och regler. Därför är också drivkrafter och motiv, förutsättningar och former för samverkan en viktig del i vårt arbete.

Samverkanstrappa, Barnets bästa vid återvändande, 2019

Projektet har som stöd för samverkansarbetet tagit fram en samverkanstrappa. Trappan kan vara ett diskussionsunderlag när det gäller samverkan för barnets bästa i en asyl- och återvändandeprocess. Den kan exempelvis användas för att identifiera hur nuvarande samverkan fungerar, tydliggöra behov av samverkan, synliggöra olika aktörers förväntningar eller klargöra på vilket trappsteg samverkan i olika frågor behöver vara.

Genom information, samtal och samverkan och med en teoretisk förankring i Känsla av sammanhang, STOP-modellen samt relationskompetens, arbetar vi aktivt med ensamkommande barn som fått eller kan komma att få avslag. Arbetet genomsyras även av barnkonventionens grundprinciper samt gemensamma etiska frågeställningar och ställningstaganden. Från dag ett under en asylprocess ska vi kunna hjälpa barnet att få ut bästa möjliga av väntan och konstruktivt kunna handskas med utmaningarna inför framtiden – utan att vi har svar på allt.

Det kan ta tid innan barnet faktiskt återvänder efter ett avslag, bland annat eftersom Migrationsverket innan dess måste ta reda på om det finns ett ordnat mottagande i form av familj, andra släktingar eller barnhem. Under tiden barnet väntar är det viktigt att se till att barnet har en vardag med mål och mening. Skolgången blir extra betydelsefull för att normalisera tillvaron. Skolan kan även tillsammans med barnet ta fram underlag som visar på den kunskap han eller hon inhämtat under sin tid i Sverige. Hjälp med översättning av alla slags dokument kan bidra till att barnet får bättre möjligheter i hemlandet.

Projektet ska medföra effekter i form av:

- ökat fokus på barnets behov i återvändandeprocessen
- ökad kvalitet och effektivitet i återvändandeprocessen
- ökad förutsägbarhet för barn som ska återvända
- ökad förståelse för återvändandeprocessen.

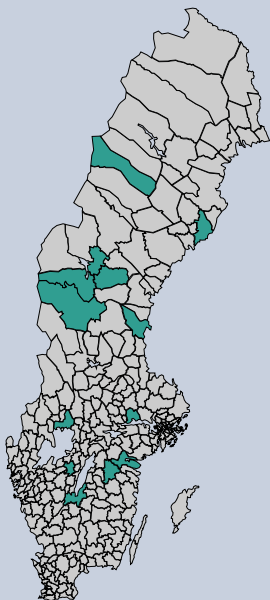
Inte sällan har barnet hunnit fylla 18 år då beskedet om bifall eller avslag kommer. I de fallen är det en stor skillnad för individen i vilken mån han eller hon fått möjlighet att förbereda sig för vad det innebär att genomgå en asyl- och återvändandeprocess som vuxen.

För att öka barnets trygghet är det viktigt att den information vi ger är faktabaserad och utifrån den roll vi har. Vi behöver dessutom inneha kunskap och samförstånd utifrån en lagstiftning som kan innebära att det finns barn och unga som faktiskt inte uppvisar tillräckliga skäl att få stanna i Sverige.

Centrala insatser

- kompetensutveckling för personal och gode män
- information till barn direkt efter ankomst till kommunen för att ge en känsla av sammanhang, stöd i att tänka tanken om avslag, finna vägar till vad han eller hon ska göra om det blir ett avslag och vad det i så fall kan komma att innebära
- information, samtal och dialog efter avslag för att finna alternativa målbilder, komma förbi katastroftänk och se andra möjliga utgångar och möjlighet att komma vidare
- samverkansverktyg för dem som arbetar runt barnet.

Förutom att sprida kunskap och erfarenheter nationellt, arbetar projektet även med att stötta kommuner och frivilligorganisationer i deras arbete, genom ett stödkontor i Strömsund. Insatserna på kommunal nivå anpassas efter lokala förutsättningar och behov. Insatserna har fokus på att möta personal vid HVB-hem, gode män, elevhälsa/skolpersonal, socialsekreterare samt engagerade representanter från civilsamhället. Projektet ska också vara en stödfunktion under processen i att ta fram en lokal samverkansmodell i varje deltagande kommun.

**Deltagande kommuner,
september 2019:**

Berg
Bräcke
Hudiksvall
Härjedalen
Jönköping
Karlstad
Linköping
Norrköping
Skövde
Storuman
Umeå
Västerås
Östersund

Projektets styrgrupp:

Stefan Bergman, Sektionschef, Regionledning Väst, Migrationsverket

Björn Amcoff, Chef Framtids- och utvecklingsförvaltningen,
Strömsunds kommun

Lillemor Landsten, Biträdande enhetschef Samhällsenheten,
Länsstyrelsen Jämtland

Göran Bergström, Kommunstyrelsens vice ordförande,
Strömsunds kommun

Sverker Spaak, Processägare, Migrationsverket

Nationell referensgrupp:

Migrationsverkets enhet för återvändandesamordning
 Polismyndigheten NOA
 Rädda Barnen
 SKL
 Skolverket
 Socialstyrelsen
 UNICEF
 Barnombudsmannen
 Länsstyrelsen Stockholm
 Svenska kyrkan
 Röda Korset
 UNHCR

Materialet **Att söka asyl**, en interaktiv karta över asylprocessen, reviderad 2020. Materialet finns att ladda ner på www.begripligt.nu.

PROJEKTFAKTA

Projektid: 2017-07-01 – 2020-12-31

Projektledare:

Elisabeth Lindholm (elisabeth.lindholm@stromsund.se)

Delprojektledare:

Marie Lidberg (marie.lidberg@stromsund.se) och

Joakim Selén (joakim.selen@migrationsverket.se)

Projektägare: Strömsunds kommun

Projektpartners: Migrationsverket och Länsstyrelsen Jämtland

Målgrupp: Barn utan vårdnadshavare i asylprocess eller efter avslag och som ännu inte återvänt till sitt hemland.

Mål: Deltagarna i projektet har fått en ökad kompetens och bättre förutsättningar för lokal samverkan kring frågor som rör barn utan vårdnadshavare som ska återvända till sitt hemland.

Projektet medfinansieras av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF).

atervandande@stromsund.se

www.begripligt.nu

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Vi främjar migrationens möjligheter genom att driva ett projekt som medfinansieras av Asyl-, migrations- och integrationsfonden.